

De biomarkt in België en Europa

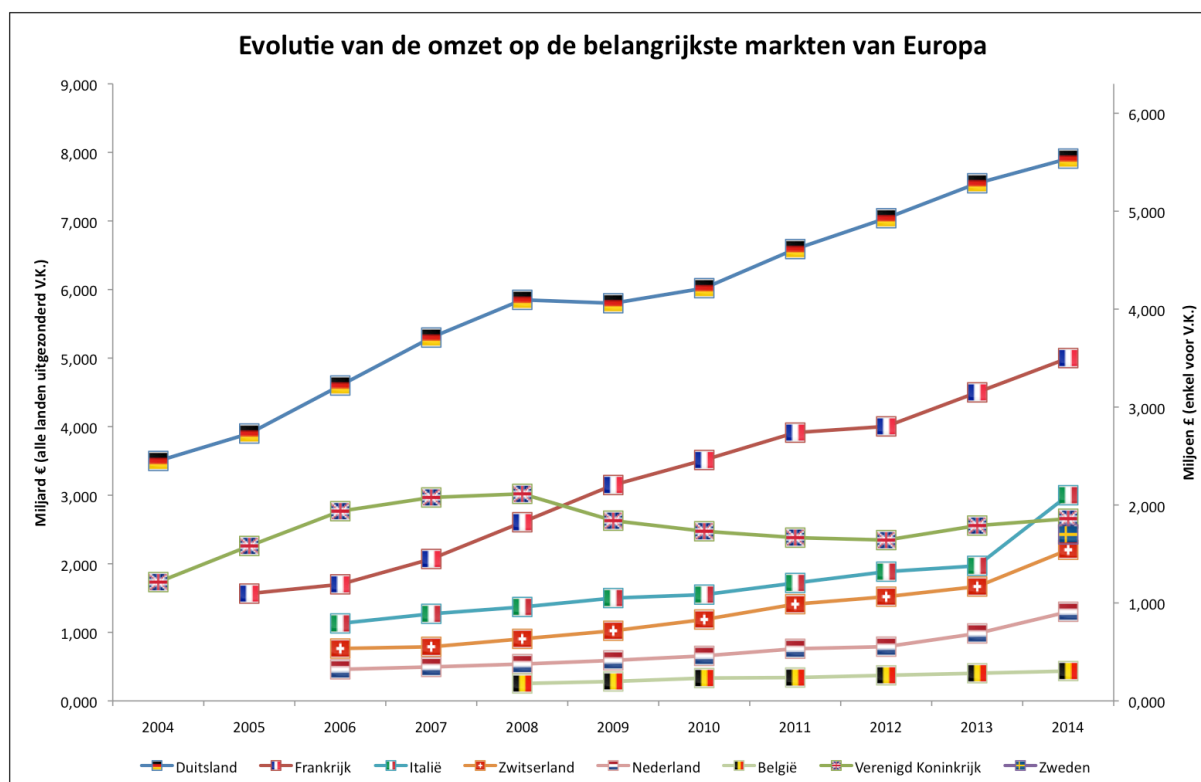
Paul Verbeke
november 2015

1. Algemeen

De markt voor bioproducten* in de EU-28 wordt voor 2014 geschat op 23,4 miljard euro, een groei van 6,1% in verhouding met 2013. Ten opzichte van 2004 ging het zelfs om een verdubbeling. De grootste markt voor bioproducten in 2014 was Duitsland, met een omzet van 7,91 miljard euro. Ze worden gevolgd door Frankrijk met 5 miljard euro en het Verenigd Koninkrijk met 2,63 miljard euro.

Opvallend is trouwens dat de omzet in het Verenigd Koninkrijk sinds 2013 opnieuw begint toe te nemen, nadat er een hele periode (2008-2012) jaarlijks omzetverlies geleden werd.

Op basis van de al beschikbare cijfers wordt ook in 2015 een verdere omzetgroei verwacht voor heel Europa. Over het algemeen groeit het Europese biologische landbouwareaal wel een stuk minder snel dan de Europese markt.

Bron: BioForum, 2015

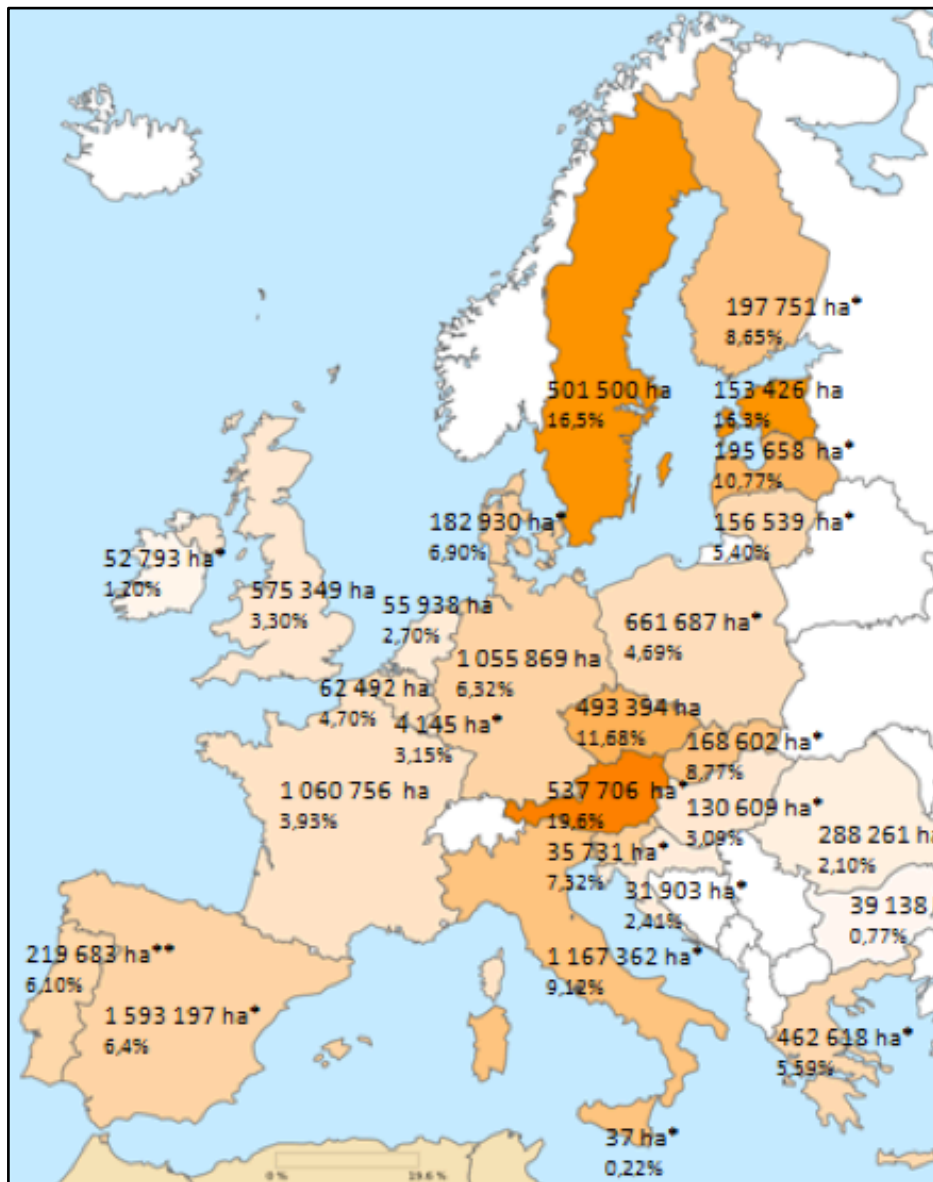
Kijken we naar het aandeel bio in de totale nationale levensmiddelenmarkt, dan zien we dat Denemarken in 2014 het beste scoort met 7,6%, gevolgd door

* Consumptie aan huis én buitenshuis

Zwitserland (7,1%) en Oostenrijk (6%). In België is het bio-aandeel 1,8% voor de totale biomarkt en 2% voor verse producten.

De consumptie pro capita in de EU-28 is 41,7 euro. Ook hier is Denemarken (158,6 euro) het beste van de klas, met daarna Luxemburg (143 euro) en Oostenrijk (127 euro). In Zwitserland ligt bedrag nog hoger, met een consumptiebedrag van 189,2 euro/capita.

Het bio-areaal in de EU-28 groeide in 2013 tot 10,3 miljoen hectare. De jaarlijkse groei vertraagt wel. In 2008 zagen we nog een groei van 13%, in 2011 was dat nog maar 6% en in 2013 viel de groei terug op nog maar 1,1%. Het aandeel biologische grond in de totale landbouwoppervlakte van de EU-28 bedraagt 5,7%. Het grootste bio-areaal vinden we terug in Italië en Spanje. Opvallend is de areaalvermindering in het Verenigd Koninkrijk met 5%, in vergelijking met 2012.

Areaal biologische landbouw in 2013, of 2012 voor de landen met * of 2011 voor de landen met ** - Bron: Agence Bio, 2014

De Europese biosector kende over het algemeen een sterke groei in de periode 1993-2001. De toenemende vraag naar bioproducten zorgde er ook voor dat het aanbod verder groeide. Die vraag werd rond het jaar 2000 opeens een stuk groter door de voedselcrisissen. Deze sterke groei zorgde uiteindelijk in 2001 voor een oververhitting van de markt. Omdat het aanbod aan bioproducten sneller toenam dan de vraag kwam er zelfs een overschot aan producten. Heel wat gangbare telers werden plots minder gemotiveerd om om te schakelen, en eind 2001 kwam er een evenwicht tussen vraag en aanbod.

Gelukkig bleef de vraag wel verder stijgen. Na de noodzakelijke herstructureringen begon de nationale en internationale markt medio 2005 weer aan te trekken. Van begin 2006 tot eind 2008 kende de biomarkt opnieuw een periode van een relatief tekort aan producten en een goede prijsvorming. In het najaar 2008 brak de wereldwijde krediet- en economische crisis uit, die nog heel 2009 zou beheersen. Dat jaar was er dan ook een eerder beperkte groei van de internationale biomarkt, al was het resultaat behoorlijk in vergelijking met de gangbare voedingssector.

Sinds 2009 tot heden, zien we de biosector verder groeien, vooral op het vlak van bioconsumptie. Het biologisch landbouwareaal neemt ook toe, maar opvallend langzamer dan de groei in consumptie. Dit kan in de toekomst leiden tot een tekort op de markt. In 2014 en zeker in 2015 merken we steeds meer tekorten voor diverse biologische producten, zoals bv. biologische varkens, vleeskippen, industriefruit enz ...

Meer info: IFOAM EU-Group, AMI, Agence Bio

2. België

De totale bestedingen van biologische producten (voeding+niet-voeding) in België, opgemeten door GfK Panelservices Benelux in opdracht van VLAM, groeiden in 2014 met 3,8% tot 435 miljoen euro. Dat is een marktaandeel van 2,3% in de totale bestedingen aan verse voedingsproducten. Ruim 88% van de Belgische gezinnen kocht vorig jaar wel eens een bioproduct.

De groei van de bestedingen van verse bioproducten zette zich in 2012 verder en bedroeg 5%. De stijging was in Wallonië (+15%) groter dan in Vlaanderen (+5%).

Biologische versproducten waren in 2013 gemiddeld een derde duurder dan gangbare producten, een prijsverschil dat de afgelopen jaren stabiel is gebleven. De grootste prijsverschillen zien we bij eieren en aardappelen. Het kleinste prijsverschil is er bij vleesvervangers.

Bioproducten worden vooral in de klassieke supermarkt (Dis 1) gekocht: 45,3% van de markt. De gespecialiseerde winkels (o.a. speciaalzaak, natuurvoedingswinkel en Bio-Planet) volgen op de tweede plaats met 30,7% marktaandeel. De hard discount is het kleinste maar wel het sterkst groeiende biokanaal en heeft 3,2% van de markt in handen.

De bioconsumptie groeit verder in Vlaanderen, maar de sector blijft klein in

omvang, zeker als je bedenkt dat 88% van de Vlaamse gezinnen (= ca 4 miljoen) wel eens een bioproduct kochten in 2014.

De biologische landbouwproductie is sterker ontwikkeld in Wallonië dan in Vlaanderen. Eind 2014 stonden 1.630 (+7,7%/2013) landbouwbedrijven onder biocontrole (343 in Vlaanderen (+7,5%/2013), 1.287 in Wallonië (+7,7%/2013)). Het biologische landbouwareaal beslaat 66.693 ha (+6,7%/2013) (5.042 ha in Vlaanderen (-0,5%/2013), 61.651 ha in Wallonië (+7,4%/2013)).

Het bio-areaal in Vlaanderen is in 2014 gestagneerd en beslaat 0,8% van het totale landbouwareaal. Nochtans nam het aantal bedrijven wel toe. Het betreft voornamelijk kleinere bedrijven die door nieuwkomers in de landbouwsector werden opgestart. Verschillende Community Supported Agriculture (CSA) bedrijven en zelfpluktuinen werden in de voorbije jaren opgestart.

Bronnen: Departement Landbouw en Visserij; BioWallonie

3. Denemarken

Denemarken is het land met de hoogste biologische consumptie ter wereld. De producten, die met de opvallende 'rode Ø' van het Deense bio-label zijn voorzien, maakten in het afgelopen jaar 7,6% van de totale voedingsmiddelenverkoop uit. In 2014 werd een totale omzet van 6,2 miljard Deense Kroon (831 miljoen Euro) gerealiseerd in biologische voedingsmiddelen (+6% tov 2013). (791 mio € in 2010, 844 mio € in 2011). Daarnaast werd in 2014 een omzet van 1,2 miljard Deense Kroon (161 miljoen Euro) gerealiseerd in de cateringsector.

Vooraf basisproducten domineren de biomarkt. Voor enkele producten is het marktaandeel heel hoog: 35,7% van de verkochte havervlokken zijn biologisch, 29,3% van de wortelen, 29,3% van de verkochte melk en 28,9% van de eieren.

42,8% van de distributie verloopt via discounters zoals Netto, Fakta, Kiwi, Rema 1000, Aldi en Lidl. Klassieke supermarkten als Irma, SuperBrugsen en Superbest hebben een marktaandeel van 26,4%, terwijl department stores als Kvickly en Føtex 18,8% marktaandeel hebben. Netto heeft het grootste aandeel in de totale omzet aan bioproducten (19%). Berekend volgens het aandeel bio in de totale omzet per keten is Irma de belangrijkste supermarkt met 31,9% gevolgd door Kvickly, SuperBrugsen en Netto met een omzetaandeel van ongeveer 10%. Irma heeft een assortiment van ± 1.100 bioproducten, terwijl dit bij Netto beperkt is tot ± 150.

Verkoop via alternatieve kanalen als abonnementen, markten en dergelijk is zeer beperkt tot 3,5%

Het Deense bio-landbouwareaal is in 2014 met bijna 5.400 hectare gedaald (-3% tov 2013) tot 176.323 ha op 2.557 landbouwbedrijven. Deze afname van het areaal is opvallend, aangezien de export en de bio-omzet wel sterk gestegen zijn. Naar verwachting zal deze daling in 2015 weer rechtgetrokken worden. Deense boeren hebben in 2015 namelijk tweemaal zoveel subsidie aangevraagd voor de omschakeling naar de biologische werkwijze. De verwachting is dat de

oppervlakte biologische landbouwgrond in Denemarken daardoor met ongeveer 14.000 hectare zal gaan stijgen.

In totaal wordt op 6,7 procent van de Deense landbouwgrond biologische landbouw bedreven. Ondanks een 3 procent daling vorig jaar is de totale bio-landbouwoppervlakte sinds 2007 met 17 procent toegenomen. Opvallend is de sterke daling van het aantal biobedrijven ondanks de toename van het areaal. Dit betekent dat het areaal per bedrijf sterk toeneemt. Gemiddeld is een biologisch landbouwbedrijf in Denemarken 68,9 ha groot. In 2002 was dat nog 48 ha per bedrijf.

Denemarken zet ook steeds meer in op de export van bioproducten. In 2014 werd voor 204 miljoen euro geëxporteerd (155 mio € in 2012), waarvan 52% naar Duitsland. Vanaf 2013 worden biologische melkproducten ook geëxporteerd naar China. De belangrijkste exportproducten zijn groenten en fruit, vlees en melkproducten. 46% van de melk- en eiproducten worden geëxporteerd. In de komende jaren wordt een verdere groei van de export verwacht, met 10% per jaar.

De Deense overheid een ambitieus actieplan voor de biologische sector: tegen 2020 wil men het biologisch areaal verdubbelen in vergelijking met 2007. Om dit te realiseren wordt ingezet op bio in de publieke sector, export, bio in het lessenpakket van het lager onderwijs en het landbouwonderwijs en tot slot ook in onderzoek

Meer info: www.okologi.dk ; www.organicdenmark.dk; Organic Market Memo 2015

4. Duitsland

Sinds 2000 kent de Duitse biosector een gemiddelde omzetstijging van 10% per jaar. Dat zorgde in 2014 voor een omzet van 7,91 miljard euro, een stijging van 4,8% ten opzichte van het jaar voordien en 4,35% van de totale levensmiddelenmarkt. Ook in de eerste jaarhelft van 2015 nam de omzet verder toe met 8,4%. Ook het verkoopsvolume stijgt verder met 8,1%.

Het Duitse biologische landbouwareaal stagneerde in 2014 tot 1,048 miljoen ha. Dit areaal (6,3% van het totale landbouwareaal) wordt bewerkt door 23.398 bedrijven (8,3% van het totaal). Dure grondprijzen, o.a. als gevolg van de teelt van gewassen voor biogasproductie, en politieke onzekerheid houden een sterkere groei van het Duitse bio-areaal tegen. Verwacht wordt dat de steeds grotere consumentenvraag naar regionaal geproduceerde bioproducten goede afzetperspectieven biedt voor de Duitse biobedrijven. Omdat de Duitse productie achterblijft met de groeiende inlandse vraag zullen tegelijk steeds meer bioproducten geïmporteerd moeten worden.

Om de biologische productie te stimuleren en zo in te spelen op het tekort in de markt, startte het federale ministerie van landbouw in 2015 een overleg met de betrokken stakeholders. Bedoeling is om tegen einde 2016 een strategie voor te stellen om de sector verder te ontwikkelen.

Opvallend is de spectaculaire toename van gespecialiseerde biosupermarkten (nieuwe vestigingen groter dan 200m²) in de voorbije jaren. In de eerste jaarhelft van 2013 openden 24 nieuwe biosupermarkten de deuren. Dat gaat wel ten koste van de kleinere natuurvoedingswinkels. In de eerste jaarhelft van 2015 was er sprake van een omzetgroei van 9,3% bij de bio-supermarkten. Bioproducten zijn ook opvallend aanwezig bij de typische discounters als Plus, Aldi en Lidl. Supermarkten en discounters zijn verantwoordelijk voor 60% van de Duitse bioverkoop, terwijl het natuurvoedingskanaal 32% van de omzet realiseert. In de voorbije jaren waren vooral de klassieke supermarktketens en het natuurvoedingskanaal verantwoordelijk voor de sterke groei van de markt. *Meer info: BÖLW, AMI, www.bmel.de, www.ble.de*

5. Frankrijk

De Franse biologische landbouw is duidelijk in ontwikkeling. Van januari tot en met half mei 2015 schakelden reeds 1.700 boeren om naar biologische landbouw. Dit is 16% meer dan in dezelfde periode een jaar eerder. Het biologisch en omschakelareaal groeide tot 1.120.000 hectare. Dit is 4,14% van het totale landbouwareaal. Belangrijk is ook de toegenomen omschakeling van het landbouwareaal (148.000ha; +14%/2013). In 2014 werd 970.000 ha land biologisch bewerkt (+4%/2014).

Ook de Franse biomarkt kende de voorbije jaren een forse groei. De omzet van de biologische voedingsmarkt was € 5 miljard waard in 2014 (+10% meer dan in 2013) met een marktaandeel van 2,5%. Eieren hebben een marktaandeel van 20% terwijl melk 12% marktaandeel heeft.

In 6 op de 10 van de Franse kantines worden biologische producten aangeboden, een verdubbeling ten opzichte van 2009. Deze ontwikkeling is vooral te danken aan de publieke sector, waar 70% van de vestigingen in 2015 biologisch voedsel aanbiedt. Franse kantines haalden in 2014 een omzet van 191 miljoen Euro.

Om aan de inlandse vraag te voldoen werd in 2014 ongeveer 24% van de bioproducten ingevoerd. In 2009 was dit nog 38%. Het is de verwachting dat de groei enigszins zal stabiliseren in de komende jaren en dat er een beter evenwicht zal komen tussen vraag en aanbod.

Een belangrijke reden voor de sterke groei van de productie is ongetwijfeld de Franse landbouwpolitiek van de voorbije jaren. In 2013 werd het actieplan "Programme Ambition Bio 2017" gelanceerd, met de ambitieuze doelstelling om het bio-areaal te verdubbelen tegen 2017. Dat werd gekoppeld aan een gelijklopende toename van de consumptie.

Een belangrijk instrument om de nationale bioproductie op te drijven is het beter structureren van de verschillende productkolommen. Dit wordt gerealiseerd met een stimuleringsfonds voor bedrijven. Bedrijven die er zich contractueel toe verbinden om vraag en aanbod van bioproducten beter op elkaar af te stemmen, worden hiervoor financieel ondersteund. Het stimuleringsfonds geeft 4 miljoen euro per jaar uit.

Meer info: www.agencebio.org

6. Italië

De Italiaanse markt groeide in 2013 met zo'n 6,9% in vergelijking met 2012, en bereikte een omzet van 1,97 miljard euro. Cijfers over 2014 wijzen op een omzet van meer dan 3 miljard Euro. Dit cijfer omvat ook de export en de out of home markt omvat. Een recent onderzoek van Ismea/Nielsen spreekt over een omzetstijging voor bio in 2014 van 11%. Dit is in schril contrast met de inkrimping van de totale Italiaanse voedingsmarkt met -0,2%. Al 10 jaar groeit de Italiaanse biobranche ononderbroken. In de eerste 6 maanden van 2015 groeide de omzet zelfs met 15 à 20%. Dit wordt mede toegeschreven aan de algemene economische heropleving in Italië.

Het biologische landbouwareaal is het tweede grootste van Europa (1,39 miljoen ha in 2014 op 42.546 landbouwbedrijven; +5,4% in vergelijking met 2013; 10,8% van het totale landbouwareaal) en is vooral gericht op de productie van ruwvoer, graan en olijven. Een belangrijk deel - ter waarde van 1,13 miljard euro in 2012 - wordt geëxporteerd naar Noordwest-Europa en Noord-Amerika. Vooral groenten en fruit, olijfolie, pasta, wijn, balsamico-azijn, kaas en talrijke andere verwerkte specialiteiten worden geëxporteerd.

Opvallend is dat het gespecialiseerde natuurvoedingskanaal een duidelijk hogere bio-omzet realiseert (895 miljoen euro) dan het klassieke supermarktkanaal (545 miljoen euro). NaturaSì is een gespecialiseerde biosupermarktketen met 100 vestigingen. De moederfirma Ecor NaturaSì werkt bovendien nauw samen met zo'n 300 onafhankelijke winkels onder de naam Cuore Bio. Een andere belangrijke groothandel in bioproducten is Ki Group met zo'n 250 aangesloten winkels.

Ook de cateringsector is een niet onbelangrijk afzetkanaal voor Italiaanse bioproducten. Meer dan één miljoen Italiaanse kinderen krijgen dagelijks een biologische schoolmaaltijd.

Meer info: www.ismea.it; www.kigroup.com; www.sinab.it; www.federbio.it

7. Nederland

De consumptie van biovoeding in Nederland is in 2014 voor het eerst boven de 1 miljard euro uitgekomen. De meeste biologische voedingsmiddelen worden gekocht in de reguliere supermarkten, de biologische speciaalzaken en de 'out of home'-sector. Deze verkoopkanalen waren samen goed voor 934 miljoen euro. De overige verkoopkanalen, waaronder boerenmarkten, boerderijwinkels en reguliere speciaalzaken, zijn goed voor nog eens 70,1 miljoen euro omzet aan biologische voeding. Hiermee komen de totale consumentenbestedingen boven de 1 miljard euro uit. Dit resulteert in een marktaandeel van 2,3%.

In tegenstelling tot de sterke groei van de consumptie is in 2014 het biologisch landbouwareaal met 0,2% gekrompen tot 49.800 ha (2,7% van het totale landbouwareaal, dat 0,5% kromp). De verwachting is dat het areaal in 2015 wel opnieuw zal toenemen.

In 2014 werd voor 928 miljoen euro (+12,4% in vgl. 2012 – groothandelswaarde) biologische producten geëxporteerd. Zo'n 59% hiervan betreft export van goederen die eerst geïmporteerd werden. Ongeveer de helft van de exportwaarde betreft groenten, fruit en aardappelen, maar de groei zit vooral in houdbare producten als graan, noten, peulvruchten, sap, olie en suiker. Omgerekend naar kleinhandelswaarde is dat zo'n 1,1 à 1,5 miljard euro, méér dus dan de inlandse consumptie. Met 41% van de exportwaarde is Duitsland het belangrijkste exportland vanuit Nederland. Ook voor 2015 verwacht Bionext een verdere toename van het exportcijfer.

Meer info: www.bionext.nl; www.cbs.nl

8. Roemenië

Het areaal biologische landbouw in Roemenië bedroeg 289.252 ha in 2014. Het grootste deel van de biologische productie is bestemd export. Het gaat vnl. granen, peulvruchten en oliehoudende gewassen.

De inlandse consumptie is beperkt tot 0,5% van de totale voedingsmarkt. Dit beperkte aandeel is een gevolg van de geringe koopkracht van consumenten.

Meer info: www.romednet.com

9. Oostenrijk

De bio-omzet in Oostenrijk blijft reeds enkele jaren rond de 1 miljard euro. Het bio-aandeel op de markt is, na Denemarken, het hoogste van Europa, met 7%. Ondanks deze groei van de consumptie is het biologisch landbouwareaal in 2014 licht afgenomen tot 524.435 ha (543.000 ha in 2011). Dit areaal is inclusief bergweiden en beslaat 20% van het totale landbouwareaal. Deze worden bewerkt door 20.887 bioboeren (22.000 bioboeren in 2011; 17,1% van het totaal aantal boeren in Oostenrijk).

Meer info: www.ama.at; www.bio-austria.at

10. Spanje

Spanje heeft het grootste bio-areaal in Europa (1,6 miljoen ha in 2013, -9% t.o.v. 2012), dat echter sedert 2010 blijkt af te nemen. Spanje heeft slechts een beperkt marktaandeel voor bioproducten in eigen land (1%). De Spaanse biosector is dus vooral afhankelijk van export. Vooral de productie van biologische wijn en olijfolie zijn belangrijk. Veel groenten en fruit (o.a. citrus) worden geëxporteerd naar Noord-Europese landen. De inlandse afzet van bioproducten verloopt vooral via natuurvoedingswinkels.

Meer info: www.magrama.gob.es

11. Verenigd Koninkrijk

In 2014 groeide de Britse biomarkt met 4% tot 1,86 miljard pond (2,63 miljard euro), ondanks de krimpende totale voedingsmarkt (-1,1%). Dit bevestigt de

heropleving in 2013, na vier opeenvolgende jaren van dalende omzet. Ook voor 2015 wordt een verdere omzetgroei verwacht.

Tot 2008 was het Verenigd Koninkrijk de tweede belangrijkste afzetmarkt voor biologische producten, maar de economische crisis drukte, opvallend meer dan in andere Europese landen, op de omzet. Met 1,95 miljard euro in 2012 zakte de bio-omzet met 23% in vergelijking met 2008. Zo verloor het Verenigd Koninkrijk haar tweede plaats in Europa aan Frankrijk.

In 2013 waren supermarktketens verantwoordelijk voor 71% van de bio-omzet in het Verenigd Koninkrijk. In hun strijd om goedkoper te zijn dan hun concurrenten, schroefden ze het relatief duurdere bio-assortiment terug, waardoor er een neerwaartse spiraal ontstond in de verkoop van bioproducten. Dit blijkt evenwel kansen te hebben geboden voor 'andere' verkoopkanalen zoals pakkettenverkoop, verkoop aan huis en internetverkoop (+11% in 2013 tov 2012), boerderijwinkels (+3,4% in 2013 tov 2012), catering (+10% in 2013 tov 2012) en gespecialiseerde biowinkels (+4,3% in 2013 tov 2012). Wellicht heeft ook het paardenvleesschandaal in 2013 zijn invloed op deze nieuwe groei. Toch wordt de heropleving vooral toegeschreven aan nieuwe productintroducties en uitgebreide marketing van de 'andere' verkoopkanalen.

Voorals biologische zuivel was een sterkhouders in 2014, verantwoordelijk voor 25% van de totale omzet aan biologische voeding. De verkoop van melk groeide met 6%, terwijl de verkoop van yoghurt met 13,8% toenam.

Biologische producten in de cateringsector namen in 2014 toe met 13,6% tot een omzet van 7 miljoen £. Naast kindercrèches, ziekenhuizen en universiteiten, serveren ook 3.300 scholen biologische maaltijden.

In tegenstelling tot de heropflakking van de verkoop van biologische voeding, neemt de productie in het Verenigd Koninkrijk verder af. De cijfers: het Britse bio-landbouwareaal is in 2014 verder afgenomen tot 548.000 ha (-5% t.o.v. 2013; -35% t.o.v. 2008), terwijl ook de productie van schapen, varkens en pluimvee afnamen met respectievelijk -4%, -6,1% en -3,6%. Alleen de productie van runderen nam toe met 7,4%.

In 2016 wordt een nieuwe en meer gunstige subsidieregeling voor biologische landbouw van kracht. Mogelijks zal dit resulteren in een hernieuwde interesse voor inlandse biologische productie. In het andere geval zal er steeds meer biologische voeding geïmporteerd moeten worden.

Meer info: Soil Association, DEFRA

12. Zweden

Bio boomt in Zweden: in 2014 is de Zweedse biomarkt met 38% gegroeid tot 15,5 miljard SEK (1,7 miljard euro). In 2012 was de omzetgroei nog beperkt tot 2,8% (t.o.v. 2011). Het bio-aandeel in de totale levensmiddelenmarkt bereikt daarmee 5,6% in 2014.

Enkele Zweedse supermarktketens realiseerden indrukwekkende groeicijfers. ICA steeg met 55%, COOP en AxFood met +40%. Ook Systembolaget, een door de

overheid gecontroleerde keten voor alcoholische dranken, kende een groei van de bio-omzet met 83%. Martin & Severa, een belangrijke speler in de Out-of-Home markt kende een groei van 24 % en ook Arla, de grootste Scandinavische melkerij groeide met 36% in het biosegment.

Typisch Zweedse producten als zuivel, eieren en vleesproducten hebben elk een relatief groot marktaandeel. Vooral voor deze producten ziet Ekoweb nog verder groeipotentieel, omdat Zweedse consumenten belang hechten aan de regionale herkomst van deze producten. Die zijn op dit ogenblik onvoldoende beschikbaar in Zweden.

Ook voor 2015 verwacht Ekoweb een verdere groei van 20 % (214 miljoen euro jaarlijks). Een snellere groei wordt onwaarschijnlijk geacht omdat het inlandse aanbod onvoldoende is. Net als in andere landen worden biologische landbouwers gezocht om in te spelen op de toenemende vraag.

Het bio-areaal is in 2014 nauwelijks toegenomen tot 502.200 ha (501.500 ha in 2013). Dit is 17% van het volledige landbouwareaal. Tot 2011 was er heel wat omschakeling, maar dat is anno 2015 praktisch helemaal stilgevallen.

Meer info: www.krav.se; www.ekoweb.nu

12. Zwitserland

In 2014 werkten 6.387 zwitserse boeren biologisch (95 meer dan in 2013). Het areaal groeide met 3.000 ha tot 128.961 ha (12,3% van het volledige landbouwareaal).

De Zwitserse biomarkt groeit sterk. In 2014 werd een totale omzet van 2,207 miljard CHF gerealiseerd (\pm 2,04 miljard EURO; +7,5% in vergelijking met 2013). Met een marktaandeel van 7,1% heeft Zwitserland, op Denemarken na, het grootste marktaandeel binnen Europa.

De toegenomen productie voldoet niet om aan de sterk groeiende vraag te voldoen. Daarom worden steeds meer bioproducten ingevoerd. Het importaandeel varieert sterk naargelang de biologische productgroep: 100% van het vlees, 97% van de zuivelproducten en 80% van de groenten zijn van Zwitserse oorsprong. Van het graan en fruit wordt dan weer zo'n 66% ingevoerd.

In essentie worden enkel die producten ingevoerd die niet of onvoldoende in Zwitserland (kunnen) worden geproduceerd. Dat leidt vaak tot discussies. Een deel van de Zwitserse biolandbouwers zijn niet gelukkig met deze import.

Meer info: www.bio-suisse.ch